

Vít Mišaga, Kristián IV., Mansfeld a vpád do Slezska a na Moravu. Vybrané kapitoly z dějin dánské fáze třicetileté války, Praha 2014, disertační práce

(posudek vedoucího práce)

Třicetiletá válka patří od 19. století k nejsledovanějším stejně jako nejstudovanějším tématům, a to jak v dějinách válek, tak v úseku raného novověku. Zdaleka ne všechny fáze tohoto velkého a dlouhého konfliktu jsou rovnoměrně poznány. Z pohledu české historiografie se vždy těšily největší pozornosti – a je to pochopitelné – počáteční fáze evropského konfliktu, následné fáze či peripetie potom zůstávaly poněkud v pozadí. Byly také zastíněny rozpornou osobností Albrechta z Valdštejna, a jeho etablování se v středoevropském kontextu. Do tohoto rámce – z našeho pohledu – je zasazena dánská válka. Zabývat se jejími peripetiemi na počátku 21. století – může to ještě přinést nové pohledy do této tematiky? Tak by mohla padnout otázka náhodného čtenáře, kdyby spatřil název objemné disertace Víta Mišagy. Kdo se pustí do jejího studia, záhy zjistí, že odpověď musí být kladná. Ano, možnosti a meze historiografie se prostě mění v čase...

Vzpomínám si docela živě, když mně někdejší studentík Vít Mišaga snad ve druhém ročníku historie poslal zevrubnější mail, ve kterém mi položil otázku, zda by mohl v mém semináři psát diplomovou práci (bylo to ještě před zavedením bakalářského grádu) na téma dánského vpádu na severní Moravu a do Slezska. Byl tehdy nemálo demotivován jakousi konfušní seminárkou o dějinách cyklistického klubu... Nechyběla tam poznámka, že mladý muž studuje rovněž dánštinu. Samozřejmě, moje odpověď byla kladná a po jedné práci kvalifikační vznikla i tato více než pětisetstránková monografie.

Hned v úvodu posudku musím zdůraznit, že se nejedná o žádné tradiční vojenské dějiny! Práce je koncipována jako moderní vojenské dějiny, kde nechybí řada aspektů finanční, hospodářské či sociální povahy, různost perspektiv, které hrály ve velkém evropském konfliktu svoji nezastupitelnou roli. Nechybí zde „velké“ strategie, ale ani subjektivní pohnutky skutečných aktérů událostí. Ovšem nejde tu jen o takříkajíc teoretická východiska. To, co dělá takto koncipovanou práci současnou a moderní, nejsou jen rozsáhlé teoretické a koncepční partie, ale také náročné archivní výzkumy. Heuristická příprava nabyla značného rozsahu a kromě domácích archivů se dotkla především zahraničí, konkrétně Německa, Rakouska a Dánska. A po této

nezbytnosti náleží ke standardům seznámení s výsledky mezinárodního bádání. To vše přirozeně Mišagova disertace obsahuje.

Práce byla koncipována jako trilogie do tří hlavních oddílů: stručně sumarizováno – motivace a možnosti dánského krále Kristiána IV. k velkému tažení do střední Evropy, vojenské aktivity Arnošta z Mansfeldu, dánský vpád do českých zemí, konkrétně na Moravu. Struktura práce odráží autorem využitý přístup multiperspektivy, která výrazně dynamizuje vlastní téma, jeho kořeny, vývojovou dynamiku, stejně jako odstupňované působení na vojenské struktury apod. Osobně považuji za velmi zajímavý onen pohled zdola – tedy vliv války na prosté lidi, vesničan, či měšťany (s. 401 sq.).

Mám za to, že je docela zbytečné provádět na tomto místě rekapitulaci a parafrázi jednotlivých kapitol obsažné disertační práce. Z mé strany k ní mohou zaznít toliko dvě připomínky: předně, práce vznikala snad příliš dlouho. K tomu musím dodat, že Vít Mišaga není pracovníkem žádné vědecké instituce, která by mu poskytla dostatečný prostor, nejen časový. A druhá připomínka – pro někoho možná hnidopišská: já bych psal text v ich-formě. Ale pokud si autor zvolil v tomto ohledu jiný přístup, nepovažuji za správné nutit jej ke změně. Koneckonců, autorem je přece on...

Sumarizuji: vynikající disertační práci Víta Mišagy rád a s potěšením doporučuji k obhajobě.

V Praze 20. července 2014